

Nr 219.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt löjtnanten A. S. Edström; given Stockholms slott den 16 mars 1923.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1923.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1919 års lagtima riksdag (nr 302) därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid marinen.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 1 saml. 178 häft. (Nr 218—220.) 662 23 2

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 29 augusti 1919 (Svensk författningssamling nr 569) fastställda grunderna för ifrågasvarande pensionsförbättring stadgades såsom villkor för erhållande av nämnda förmån, bl. a., att vederbörande avgått ur tjänsten *efter uppnådd åldersgräns*. Uti det av arméns och marinens avlöningssakkunniga den 14 februari 1919 avgivna betänkande med förslag i ämnet, som låg till grund för nyssnämnda proposition, framhöllo emellertid de sakkunniga, att, därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänst-innehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vanförhet eller lyte befunnas för framtiden oförmögen till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnådd pensionsålder avgå med viss pension, sådan fråga torde särskilt böra underställas riksdagens prövning.

I proposition till 1922 års riksdag (nr 171) framlades förslag rörande vissa reviderade grunder för ifrågasvarande pensionsförbättring i syfte, bl. a., att bestämmelserna om pensionsförbättring skulle vinna anslutning till det från och med ingången av år 1922 tillämpade nya avlöningssystemet. Sedan propositionen av riksdagen bifallits, utfärdades kungörelse i ämnet den 15 juni 1922 (Svensk författningssamling nr 336). I denna kungörelse har ovanberörda villkor för erhållande av pensionsförbättring bibehållits.

Enligt punkten 7 i pensioneringsgrunderna för flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m., sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 17 september 1914 (Svensk författningssamling nr 316), är den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada genom sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befinner för framtiden oförmögen till tjänstgöring, skyldig att avgå från tjänsten, med rätt till pension till belopp, motsvarande det, som utgör underlag för beräkning av pension och fyllnadspension i den beställning han innehar. Dessa bestämmelser äro jämväl tillämpliga å kustartilleriets personal.

Löjtnanten vid kustartilleriet Axel Simon Edström ådrog sig den 8 oktober 1919 vid infanteriskjutskolan vid förövning till stridsskjutning i mörker i följd av olyckshändelse sådan skada, att enligt vederbörligt läkarintyg vänstra underbenet måste exarticuleras, i följd varav Edström vore oduglig till krigstjänst.

Genom kungl. brev den 24 november 1922 meddelades Edström med tillämpning av nyssnämnda bestämmelser avsked från och med den 1 december 1922 från innehavande beställning med tillstånd att

såsom löjtnant inträda i kustartilleriets reserv samt med rätt för honom att från och med sistnämnda dag tillträda pension och fyllnadspension med ett belopp av tillhoppa 1,200 kronor, därav pension 800 kronor från flottans pensionskassa och fyllnadspension 400 kronor från därtill anvisade statsmedel.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har nu Edström anhållit, att, utöver sagda pensionsförmåner, komma i åtnjutande av pensionsförbättring.

Direktionen över flottans pensionskassa har den 23 februari 1923 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att Edström, som vore född den 29 januari 1897, utnämnts till fänrik vid kustartilleriet den 25 oktober 1918 och befordrats till löjtnant den 30 november 1920; samt att han vid sitt avsked haft en levnadsålder av 25 år 10 månader, en tjänstetid av 4 år 1 månad och åtnjutit lön i 2. lönegraden å den för officerare i 1921 års avlöningsreglemente fastställda löneplanen.

Vidare erinrade direktionen, att enligt ovanberörda kungörelse den 15 juni 1922 tillkomme pensionsförbättring endast den, som vid avgång efter uppnådd åldersgräns vore berättigad till såväl pension som fyllnadspension. Edström vore alltså jämlikt gällande bestämmelser icke berättigad till pensionsförbättring, vilken för den, som vid avgång åtnjöte lön i 2. lönegraden å löneplanen för officerare, utgjorde 1,380 kronor årligen. Med tagen hänsyn till omfattningen av den skada, som genom tjänsteutövning drabbat Edström, samt till den betydliga inskränkning i hans förvärvsförmåga, skadan för all framtid otvivelaktigt medförde, finge direktionen tillstyrka, att Edström bereddes pensionsförbättring, såsom hade han uppfyllt i ovannämnda grunder den 15 juni 1922 för sådan pensionsförbättrings erhållande stadgade villkor för officer, som vid avgången åtnjöte lön i 2. lönegraden, eller 1,380 kronor årligen, att utgå från och med den 1 december 1922.

Statskontoret, som den 10 mars 1923 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att åt Edström skäligen borde utverkas pensionsförbättring med sådant belopp, att pension jämte fyllnadspension och pensionsförbättring sammanlagt komme att uppgå till det belopp, vartill nämnda förmåner belöpt sig, därest Edström avgått vid uppnådd pensionsålder, eller med 1,380 kronor.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit finner även jag mig böra tillstyrka, att Edström å allmänna indragningsstaten beredes

pensionsförbättring till belopp av 1,380 kronor för år, att, i likhet med honom tillkommande pension, utgå från och med den 1 december 1922. Vid pensionsförbättringens utbetalande bör givetvis avdrag äga rum för pensionstillägg, som må hava till Edström utgått enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (Svensk författningssamling nr 360).

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att löjtnanten i kustartilleriets reserv Axel Simon Edström må från och med den 1 december 1922 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,380 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fritz Dahlborn.
